

Drie zaken bij pensioenen die beter moeten

De overgang naar een nieuw pensioenstelsel laat zien dat er ruimte is voor verbetering. De focus moet minder op de nominale uitkomst, minder op het carrièrerisico, en meer op rendement komen te liggen.

In theorie is het opbouwen van een goed pensioen simpel. Begin op tijd om te profiteren van Einsteins achtste wereldwonder: de kracht van samengesteld rendement. Ga niet sparen. Bij sparen loopt men weliswaar minder risico op de korte termijn, maar teleurstellingen op de lange termijn zijn gegarandeerd. Ga beleggen, want dat zorgt ervoor dat zo'n 80% van het pensioen bestaat uit rendement dat voor en zelfs na de pensioendatum wordt behaald. Toch wordt dit in het huidige pensioensysteem onvoldoende gedaan, ironisch genoeg juist om ongelukken met de pensioenen te voorkomen. Er is een sterke focus op nominale verplichtingen in de toekomst, waardoor beleggen voor het pensioen opeens veel risicovoller is geworden, onder andere door de afhankelijkheid van de rente van het moment. Bovendien zijn die toekomstige eisen nominaal, terwijl juist voor die lange termijn reële eisen veel logischer zouden zijn. Maar een goede nominale dekkingsgraad is een eis, een reëel pensioen gecorrigeerd voor inflatie helaas niet meer dan een ambitie. Nu was dit niet zo'n probleem onder het eindloonstelsel, maar het is duidelijk groter geworden onder het middelloonstelsel, zeker in samenhang met de hoge inflatie van de afgelopen jaren.

Door **Han Dieperink**, geschreven op persoonlijke titel

In het kader van de overgang naar een nieuw pensioenstelsel worden op dit moment veel pensioenfondsen met elkaar vergeleken. Nu is dat niet eenvoudig, want er zijn veel variabelen die een rol spelen.

Wat wel opvalt, zijn de grote verschillen in rendement in de verschillende beleggingscategorieën, en vaak ook een onbegrijpelijke beleggingsmix. Vaak komt dat doordat veel pensioenfondsen veel veiliger beleggen dan nodig is, zelfs als er niets aan de hand is met de dekkingsgraden. Die wens om veilig te beleggen komt niet per se van de deelnemers. Die willen gewoon een goed pensioen. Die vermeende veiligheid is vooral een gevolg van het feit dat de carrièrerisico's van bestuurders en toezichthouders in de pensioensector geminimaliseerd moeten worden. Maar wat goed is voor de betrokken bestuurders en toezichthouders, levert niet meteen een hoger pensioen op. Ze vergeten dat rendement en risico hand in hand gaan.

Opvallend is hoe slecht pensioenfondsen communiceren over de tussentijdse ontwikkeling van de pensioenen. Over het feit dat pensioenen al langere tijd niet worden geïndexeerd, is in jaarverslagen en op websites maar moeilijk iets te vinden. Maar er is wel een uitgebreide communicatie over de verduurzaming van de pensioenen. Zo uitgebreid dat je je begint af te vragen of ze iets te verbergen hebben. Dat doet denken aan bedrijven die soms ook uitgebreid rapporteren over duurzaamheid, meestal juist op het moment dat er operationeel geen goed nieuws valt te melden. De samenstelling van de pensioenpot is ook te gevoelig geworden voor politieke wensen, eisen en hobby's. Het helpt niet dat politici tussentijds een baantje krijgen in de pensioenwereld en er natuurlijk alles aan doen om daarna hun carrière in de politiek te kunnen voortzetten. En ja, mensen uit de vakbond zijn vaak ook politici. In plaats van de eeuwige focus van pensioenfondsen op kosten en duurzaamheid, mag er meer worden gesproken over beleggen. ■